

Nedim Şener

Türkiye 'düşmanı' Amerika

16 Aralık 2020

Suriye topraklarında PKK terör örgütüne yardım eden ve 15 Temmuz darbe girişiminde bulunan Fetullahçı Terör Örgütü'ne verdiği destek nedeniyle son dört yıldır şu cümleyi tekrar ediyorum: Amerika gibi müttefikin varsa düşmana gerek yoktur. Amerika Birleşik Devletleri, Türkiye'ye karşı yeni bir düşmanca adım attı. CAATSA yaptırımları olarak bilinen 'ABD'nin Hasımlarıyla Yaptırımlar Yoluyla Mücadele Yasası' kapsamında Rusya'dan füze savunma sistemi S-400'ü satın aldığı gerekçesiyle Türkiye savunma sanayisini doğrudan hedef alan yaptırımları uygulamaya soktu.

2017'de ABD Kongresi tarafından onaylanan CAATSA, esas itibarıyla "hasım" olarak görülen Rusya, İran, Çin ve Kuzey Kore'ye karşı uygulandı.

Ancak bir NATO ülkesi olan Amerika Birleşik Devletleri "hasımları" için çıkardığı bu yasa kapsamındaki yaptırımları ilk kez bir başka NATO ülkesi olan Türkiye'ye karşı uyguluyor.

5 MADDELIK YAPTIRIM

Yaptırımlar Amerika'nın gözünde “**müttefik**” dediği Türkiye'nin resmen “**hasım**” yani düşman olarak görüldüğünün ilanidir.

Yasada yer alan 12 yaptırım kararından şu 5'i uygulamaya sokuldu:

- 1- Savunma Sanayisi Başkanlığı'na (SSB) her türlü ihracat lisansının yasaklanması,
- 2- SSB'ye ABD finans kurumları tarafından 10 milyon dolar üstü kredilerin 12 ay süreyle yasaklanması,
- 3- SSB'ye ABD Export-Import Bank desteklerinin yasaklanması,
- 4- ABD'nin tarafı olduğu uluslararası finans kuruluşlarının SSB'ye finans sağlamasının engellenmesi,
- 5- S-400 alım sürecine dahil olmuş SSB yetkilileri **İsmail Demir, Faruk Yiğit, Serhat Gençoğlu ve Mustafa Alper Deniz**'e yönelik yaptırımlar.

Böylece, Savunma Sanayi Başkanlığı'ndaki yetkililerin ABD'den mal edinmeleri yasaklanırken, ülkeye girişleri de engellenmiş oldu. ABD'nin ürün ve teknolojileri için ihracat lisansı ve yetkilerinin verilmesi yasaklanırken, herhangi bir uluslararası finansal kuruluşun SSB'ye 10 milyon doları aşan kredi ve borç vermesi kısıtlanmış oldu.

TERÖR DESTEKÇİSİ ABD

Amerikan yönetiminin Türkiye aleyhine aldığı kararlar nicelik olarak küçük ancak nitelik açısından oldukça büyük.

Çünkü doğrudan bir NATO ülkesi olan Türkiye'nin savunma sistemi hedef alınıyor. Bu kararlar ancak Amerika'nın Türkiye'ye düşmanlığı ile açıklanabilir.

Amerika, Türkiye'ye düşmanlığını yalnız bu kararlarla değil, terör örgütü PKK'ya verdiği silah, mühimmat, para ve siyasi destekle de göstermeye devam ediyor. Aynı zamanda 15 Temmuz darbe girişiminde bulunan Fetullahçı Terör Örgütü elebaşı **Gülen** dahil örgütün üst düzey yöneticilerini topraklarında barındırıp koruyor. İki ülke arasındaki anlaşmalara rağmen tam 7 kez ABD'den iadesi istenen FETÖ elebaşı ile ilgili tek bir adım atmayı reddediyor. Yalnız o değil, Türkiye ABD'de yaşayan 80 dolayındaki FETÖ'cüyü iade etmeye yanaşmıyor.

BIDEN DÖNEMİ BELİRSİZ

Evet, yaptırım kararları, ekonominin tamamını hedef alır nitelikte değil ve nispeten düşük etkili yaptırımlar. Ama bu daha ağırını uygulamayacağı anlamına gelmiyor. **Trump** yönetimi bu 5 maddeyi uygulamaya soktu ama 20 Ocak 2021'de Başkanlık görevini devralacak **Joe Biden** yönetiminin diğerlerini hayata geçirmeyeceğinin garantisi yok. Bunların arasında, döviz üzerinden işlem yapılmasının yasaklanması, uluslararası mali kuruluşlardan kredi verilmemesi gibi doğrudan ekonomiyi hedef alan yaptırımlar da yer alıyor.

Bu yaptırım kararlarını hafife almamak gerekiyor.

Elbette, uluslararası ilişkilerde mütakabiliyet kuralı vardır. Türkiye’de kendisine göre ABD ile ilgili bazı kararlar alacaktır. Ancak asıl önemlisi, bu kararın Türkiye için anlamıdır.

GEREKÇE S-400, ASIL NEDEN RUSYA

Türkiye, ABD tarafından böyle bir yaptırıma, 1974 yılındaki Kıbrıs Barış Harekâtı sonrasında 1975 yılında silah ambargosuyla karşı karşıya kalmıştı. Türkiye ne zaman hakkını arasa, “**müttefiki**” Amerika’nın yaptırımını ile karşılaşıyor. Bu kez de Amerika’dan Patriot füze almak istemesine rağmen ihtiyacını Rusya’dan S-400 alarak karşılaması nedeniyle bir anlamda ambargo ile karşı karşıya.

Ancak bu yalnızca ambargonun gerekçesi, asıl neden Türkiye’nin son dört yılda bölgesinde Amerika’nın oyunlarını bozan bir aktör olmasından kaynaklanıyor. Suriye topraklarında terör örgütü PKK güdümündeki terör devleti yapılanması Türkiye’nin gerçekleştirdiği üç askeri harekâtla bozuldu. Türkiye, Libya’da Amerika’nın oyununu bozdu. Doğu Akdeniz’de hakkını sonuna kadar ararken Amerika ile karşı karşıya geldi. En son, Azerbaycan’ın Karabağ topraklarını Ermenistan işgalinden kurtarmasındaki rolü, yalnız Amerika’yı değil bazı Avrupa ülkelerini de rahatsız etti. “**Bölgesel aktör**” olarak Türkiye bunları yaparken, Rusya ile diyalogu geliştirdi.

‘YAPTIRIM’ SİLAHI

Bu durum, hem Amerika hem de Avrupa açısından Türkiye’yi yönetilemez hale getirdi. Amerika ile birlikte Avrupa’nın da eşzamanlı “**yaptırım silahını**” çekmiş olması tesadüf değil.

Artık operasyonlarını silahla değil “**yaptırım**” ile gerçekleştiriyorlar.

Amerika’nın yaptırım kararları bazı zorluklar çıkaracak ama Türk savunma sanayisi yüzde 75’i bulan kendi kendine yeterlilik oranını daha da arttıracaktır. Yaptırım uygulanan alanlarda yerli üretim hız kazanacaktır.

Ancak kararların siyasi yönü göz ardı edilmemeli. Amerika’nın Türkiye’yi “**hasım**” olarak gördüğü akıldan çıkarılmamalı. Amerika, Türkiye’yi “**hasım**” görüyorsa, Türkiye’nin de Amerika’yı “**düşman**” olarak görmesinden doğal bir şey olamaz.

HER YERDE HÜRRİYET

DİĞER KANALLAR

Facebook

Twitter

RSS

Kişisel Verilerin Korunması

Hürriyet Kurumsal

Bize Ulaşın

